రోక్షేణాశ్వాస్త్రిష్షట్చ ॥ ౧౧ ॥

బ్రహ్మవాదినః కిన్దక్షిణా యో వా అవిద్వానస్య వై బ్రహ్మవాదినో యద్దశహోతారః ప్రజాపతిర్వ్యస్రం ప్రజాపతిః పురుషం ప్రజాపతిరకామయత స తపస్సోఽన్తర్వాన్బ్రహ్మవాదినో ఘో వా ఇమవిద్వాత్ప్రజాపతిస్సమగ్ం రాజానం బ్రహ్మాత్మన్వదేకాదశ ॥ ౧౧ ॥

బ్రహ్మవాదినస్తస్య వా అగ్నేర్యద్వా ఇదక్కిఞ్చ ప్రజాపతిరకామయత య ఏవాస్య దక్షిణతః పఞ్చాశత్ ॥ ౫౦ ॥

బ్రహ్మవాదినో య ఏవ వేద ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

చతుర్థప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ జుష్టో దమూనా అతిథిర్దురోణే। ఇమన్నో యజ్ఞముప యాహి విద్వాన్। విశ్వా అగ్నేఽభియుజో విహత్య। శత్రూయతామా భరా భోజనాని। అగ్నే శర్ధ మహతే సౌభగాయ। తవ ద్యుమ్నాన్యుత్తమాని సన్తు। సఞ్జాస్పత్యగ్ం సుయమమా కృణుష్వ। శత్రూయతామభి తిష్ఠా మహాగ్ంసి। అగ్నే యో నోఽభితో జనః। వృకో వారో జిఘాగ్ంసతి ॥ ౧ ॥ తాగ్ంస్త్వం వృత్రహఞ్జహి। వస్వస్మభ్యమా భర। అగ్నే యో నోఽభిదాసతి। సమానో యశ్చ నిష్ట్యః। ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతః। మా తస్యోచ్ఛేషి కిఞ్చన। త్వమిన్ద్రాభిభూరసి। దేవో విజ్ఞాతవీర్యః। వృత్రహా పురు-

చేతనః । అప్రప్రాచ ఇన్ద్ర విశ్వాగ్ం అమిత్రాన్ ॥ ౨ ॥ అపాపా॰
చో అభిభూతే నుదస్వ । అపోదీచో అపశూరాధరా చ ఉరౌ ।
యథా తవ శర్మన్మదేమ । తమిన్ద్ర వాజయామసి । మ॰
హే వృత్రాయ హన్తవే । స వృషా వృషభో భువత్ । యుజే రథన్గ
వేషణగ్ం హరిభ్యామ్ । ఉప బ్రహ్మాణి జుజుషాణమస్థుః । విబాధి॰
ష్టాస్యరోదసీ మహి త్వా । ఇన్ద్రో వృత్రాణ్యప్రతీ జఘన్వాన్ ॥3॥
హవ్యవాహమభీమాతిషాహమ్ । రక్షోహణం పృతనాసు జిష్ణుమ్ ।
జ్యోతిష్మన్తన్దీద్యతం పురన్ధిమ్ । అగ్నిగ్ం స్విష్టకృతమా హు
వేమ । స్విష్టమగ్నే అభి తత్పృణాహి । విశ్వా దేవ పృతనా అభి
ష్య । ఉరున్నః పన్థాం ప్రదిశన్విభాహి । జ్యోతిష్మద్ధేహ్యజరన్న
ఆయుః । త్వామగ్నే హవిష్మన్తః । దేవం మర్తాస ఈడ॰
తే ॥ ౪ ॥ మన్యే త్వా జాతవేదసమ్ । స హవ్యా వక్ష్యానుష॰
క్ । విశ్వాని నో దుర్గహా జాతవేదః । సిన్ధున్న నావా దురితాఽతిప॰
ర్షి । అగ్నే అత్రివన్నమసా గృణానః । అస్మాకం బోధ్యవితా త॰
నూనామ్ । పూషా గా అన్వేతు నః । పూషా రక్షత్వర్వతః । పూ॰
షా వాజగ్ం సనోతు నః । పూషేమా ఆశా అనువేద సర్వాః ॥ ౫ ॥
సో అస్మాగ్ం అభయతమేన నేషత్ । స్వస్తిదా అఘృణిస్సర్వవీరః ।
అప్రయుచ్ఛన్పుర ఏతు ప్రజానన్ । త్వమగ్నే సప్రథా అసి । జు॰
ష్టో హోతా వరేణ్యః । త్వయా యజ్ఞం వితన్వతే । అగ్నీ రక్షాగ్ం॰
సి సేధతి । శుక్రశోచిరమర్త్యః । శుచిః పావక ఈడ్యః । అగ్నే
రక్షాణో అగ్ంహసః ॥ ౬ ॥ ప్రతిష్మ దేవరీషతః । తపిష్ఠై రజ॰

రో దహ । అగ్నే వాగ్ంసి న్యత్రిణమ్ । దీద్యన్మర్త్యేష్వా । స్వక్షి-
యే శుచివ్రత । ఆవాతవాహి భేషజమ్ । వివాతవాహి యద్రపః ।
త్వగ్ం హి విశ్వభేషజః । దేవానాన్దూత ఈయసే । ద్వావిమౌ
వాతౌ వాతః ॥ ౭ ॥ ఆసిన్ధోరాపరావతః । దక్షం మే అన్య ఆవాతు ।
పరాన్యో వాతు యద్రపః । యదదో వాత తే గృహే । అమృతస్య
నిధిర్హితః । తతో నో దేహి జీవసే । తతో నో ధేహి భేషజమ్ । త-
తో నో మహ ఆవహ । వాత ఆవాతు భేషజమ్ । శమ్భూర్మయో-
భూర్నో హృదే ॥ ౮ ॥ ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్ । త్వమగ్నే అ-
యాసి । అయా సన్మనసా హితః । అయా సన్ హవ్యమూహిషే ।
అయా నో ధేహి భేషజమ్ । ఇష్టో అగ్నిరాహుతః । స్వాహాకృతః పి-
పర్తు నః । స్వగా దేవేభ్య ఇదన్నమః । కామో భూతస్య భవ్యస్య ।
సమ్రాడేకో విరాజతి ॥ ౯ ॥ స ఇదం ప్రతి పప్రథే । ఋతూనుత్సృ-
జతే వశీ । కామస్తదగ్రే సమవర్తతాధి । మనసో రేతః ప్రథమం-
యదాసీత్ । సతో బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్ । హృది ప్రతీష్యా కవయో
మనీషా । త్వయా మన్యో సరథమారుజన్తః । హర్షమాణాసో ధృ-
షితా మరుత్వః । తిగ్మేషవ ఆయుధా సగ్ంశిశానాః । ఉప ప్రయన్తి
నరో అగ్నిరూపాః ॥ ౧౦ ॥ మన్యుర్భగో మన్యురేవాస దేవః । మ-
న్యుర్హోతా వరుణో విశ్వవేదాః । మన్యుంవిశ ఈడతే దేవయ-
న్తీః । పాహి నో మన్యో తపసా శ్రమేణ । త్వమగ్నే వ్రతభృచ్ఛుచిః ।
దేవాగ్ం ఆసాదయా ఇహ । అగ్నే హవ్యాయ వోఢవే । వ్రతాను
బిభ్రద్వ్రతపా అదాభ్యః । యజా నో దేవాగ్ం అజరస్సువీరః ।

దధద్రత్నాని సువిదానో అగ్నే । గోపాయ నో జీవసే జాతవేదః ॥౧౧॥

జఘాగ్ం సత్యమిత్రాఞ్జఘన్వాన్వీడతే సపత్నా అగ్ంహసో
వాతో హృదే రాజత్యగ్నిరూపాస్సువిదానో అగ్న ఏకశ్చ ॥ ౧ ॥

చక్షుషో హేతే మనసో హేతే । వాచో హేతే బ్రహ్మణో
హేతే । యో మాఽఘాయురభిదాసతి । తమగ్నే మేన్యా మేనిఙ్కృ-
ణు । యో మా చక్షుషా యో మనసా । యో వాచా బ్రహ్మణాఽఘాయు-
రభిదాసతి । తయాఽగ్నే త్వం మేన్యా । అముమమేనిఙ్కృణు । య-
త్కిఞ్చాసౌ మనసా యచ్చ వాచా । యజ్ఞైర్జుహోతి యజుషా హ-
విర్భిః ॥ ౧౨ ॥ తన్మృత్యుర్నిరృత్యా సవిదానః । పురా దిష్టా-
దాహుతీరస్య హన్తు । యాతుధానా నిరృతిరాదు రక్షః । తే అస్య
ఘ్నన్త్వనృతేన సత్యమ్ । ఇన్ద్రేషితా ఆజ్యమస్య మథ్నన్తు ।
మా తత్సమృద్ధి యదసౌ కరోతి । హన్మి తేఽహఙ్కృతగ్ం హవిః ।
యో మే ఘోరమచీకృతః । అపాఞ్చౌ త ఉభౌ బాహూ । అప న-
హ్యామ్యాస్యమ్ ॥౧౩॥ అప నహ్యామి తే బాహూ । అప నహ్యామ్యా-
స్యమ్ । అగ్నేర్దేవస్య బ్రహ్మణా । సర్వన్తేఽవధిషఙ్కృతమ్ ।
పురాఽముష్య వషట్కారాత్ । యజ్ఞన్దేవేషు నస్కృధి । స్విష్టమ-
స్మాకం భూయాత్ । మాఽస్మాన్ప్రాపన్నరాతయః । అన్తి దూరే
సతో అగ్నే । భ్రాతృవ్యస్యాభిదాసతః ॥ ౧౪ ॥ వషట్కారేణ
వజ్రేణ । కృత్యాగ్ం హన్మి కృతామహమ్ । యో మా న-
క్తన్దివా సాయమ్ । ప్రాతశ్చాహ్నో నిపీయతి । అద్యా త-
మిన్ద్ర వజ్రేణ । భ్రాతృవ్యం పాదయామసి । ఇన్ద్రస్య గృహోఽసి తన్త్వా ।

ప్రపద్యే సర్వగుస్సాశ్వః । సహ యన్మే అస్తి తేన । ఈడే అగ్నిం విపశ్చి-
తమ్ ॥ ౧౫ ॥ గిరా యజ్ఞస్య సాధనమ్ । శ్రుష్టీవానం ధితావానమ్ ।
అగ్నే శకేమ తే వయమ్ । యమం దేవస్య వాజినః । అతి ద్వేషాగ్ంసి త-
రేమ । అవతం మా సమనసా సమోకసా । సచేతసా అరేపసా । ఉభా
మామవతం జాతవేదసా । శివౌ భవతమద్య నః । స్వయఙ్కృణ్వాన-
స్సుగమప్రయావమ్ ॥ ౧౬ ॥ తిగ్మశృఙ్గో వృషభశ్శోశుచానః । ప్ర-
త్నగ్ం సధస్థమను పశ్యమానః । ఆతన్తుమగ్నిర్దివ్యం తతాన । త్వ-
న్నస్తన్తురుత సేతురగ్నే । త్వం పన్థా భవసి దేవయానః । త్వయాఽ-
గ్నే పృష్ఠం వయమారుహేమ । అథా దేవైస్సధమాదం మదేమ ।
ఉదుత్తమం ముముగ్ధి నః । విపాశం మధ్యమం చృత । అవాధమాని జీవ-
సే ॥ ౧౭ ॥ వయగ్ం సోమ వ్రతే తవ । మనస్తనూషు బిభ్రతః । ప్రజా-
వన్తో అశీమహి । ఇన్ద్రాణీ దేవీ సుభగా సుపత్నీ । ఉదగ్ంశేన పతివి-
ద్యే జిగాయ । త్రిగ్ంశదస్యా జఘనం యోజనాని । ఉపస్థ ఇన్ద్ర-
గ్ం స్థవిరం బిభర్తి । సేనా హ నామ పృథివీ ధనఞ్జయా । విశ్వవ్యచా
అదితిస్సూర్యత్వక్ । ఇన్ద్రాణీ దేవీ ప్రాసహా దదానా ॥ ౧౮ ॥ సా
నో దేవీ సుహవా శర్మ యచ్ఛతు । ఆ త్వాఽహార్షమన్తరభూః । ధ్రు-
వస్తిష్ఠావిచాచలిః । విశస్త్వా సర్వా వాఞ్ఛన్తు । మా త్వద్రాష్ట్రమధి-
భ్రశత్ । ధ్రువా ద్యౌర్ధ్రువా పృథివీ । ధ్రువం విశ్వమిదం జగత్ ।
ధ్రువాసః పర్వతా ఇమే । ధ్రువో రాజా విశామయమ్ । ఇహైవైధి
మా వ్యథిష్ఠాః ॥ ౧౯ ॥ పర్వత ఇవావిచాచలిః । ఇన్ద్ర ఇవేహ ధ్రు-

వస్తిష్ఠ । ఇహ రాష్ట్రమధారయ । అభితిష్ఠ పృతన్యతః । అధరే సన్తు శత్రవః । ఇన్ద్ర ఇవ వృత్రహా తిష్ఠ । అపః క్షేత్రాణి సఞ్జయన్ । ఇన్ద్ర ఏణమదీధరత్ । ధ్రువన్ధ్రువేణ హవిషా । తస్మై దేవా అధిబ్రవన్ । అయఞ్చ బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౨౦ ॥ హవిర్భిరాస్యమభి దాసతో విపశ్చితమప్రయావఞ్జీవసైదదానా వ్యథిష్ఠా బ్రవన్నేకఞ్చ ॥ ౫ ॥

జుష్టీ నరో బ్రహ్మణా వః పితౄణామ్ । అక్షమవ్యయన్న కిలారిషాథ । యచ్ఛక్వరీషు బృహతా రవేణ । ఇన్ద్రే శుష్మమదధాతా వసిష్ఠాః । పావకా నస్సరస్వతీ । వాజేభిర్వాజినీవతీ । యజ్ఞంవష్టు ధియావసుః । సరస్వత్యభి నో నేషి వస్యః । మా పస్ఫరీః పయసా మా న ఆధక్ । జుషస్వ నస్సఖ్యా వేశ్యా చ ॥ ౨౧ ॥ మా త్వక్షేత్రాణ్యరణాని గన్మ । వృఞ్జే హవిర్నమసా బర్హిరగ్నౌ । అయామి స్రుగ్ఘృతవతీ సువృక్తిః । అమ్యక్షి సద్మ సదనే పృథివ్యాః । అశ్రాయి యజ్ఞస్సూర్యేన చక్షుః । ఇహార్వాఞ్చమతిహ్వయే । ఇన్ద్రఞ్జైత్రాయ జేతవే । అస్మాకమస్తు కేవలః । అర్వాఞ్చమిన్ద్రమముతో హవామహే । యో గోజిద్ధనజిదశ్వజిద్యః ॥ ౨౨ ॥ ఇమన్నో యజ్ఞవిహవే జుషస్వ । అస్య కుర్మో హరివో మేదినన్త్వా । అసంమృష్టో జాయసే మాతృవోశ్శుచిః । మన్ద్రః కవిరుదతిష్ఠో వివస్వతః । ఘృతేన త్వా వర్ధయన్నగ్న ఆహుత । ధూమస్తే కేతురభవద్దివిశ్రితః । అగ్నిరగ్రే ప్రథమో దేవతానామ్ । సయాతానాముత్తమో విష్ణురాసీత్ । యజమానాయ పరి-

గృహ్య దేవాః । దీక్షాస్తేదగ్ం హవిరాగచ్ఛతన్నః ॥ ౨౩ ॥ అగ్నిశ్చ
విష్ణో తప ఉత్తమం మహః । దీక్షాపాలేభ్యోఽవనతగ్ం హి శక్రా ।
విశ్వైర్దేవైర్యజ్ఞియైస్సంవిదానౌ । దీక్షామస్మై యజమానాయ
ధత్తమ్ । ప్రతద్విష్ణుస్స్తవతే వీర్యాయ । మృగో న భీమః కుచరో గి-
రిష్ఠాః । యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణేషు । అధిక్షియన్తి భువనాని విశ్వా ।
నూమర్త్యో దయతే సనిష్యన్ యః । విష్ణవ ఉరుగాయాయ దా-
శత్ ॥ ౨౪ ॥ ప్రయస్సత్రాచా మనసా యజాతై । ఏతావన్తన్నర్య-
మావివాసాత్ । విచక్రమే పృథివీమేష ఏతామ్ । క్షేత్రాయ విష్ణుర్మ-
నుషే దశస్యన్ । ధ్రువాసో అస్య కీరయో జనాసః । ఉరుక్షితిగ్ం
సుజనిమా చకార । త్రిర్దేవః పృథివీమేష ఏతామ్ । విచక్రమే శతర్చ-
సం మహిత్వా । ప్రవిష్ణురస్తు తవసస్తవీయాన్ । త్వేషగ్గ్ం హ్యస్య
స్థవిరస్య నామ ॥ ౨౫ ॥ హోతారఞ్చిత్రరథమధ్వరస్య । యజ్ఞస్య
యజ్ఞస్య కేతుగ్ం రుశన్తమ్ । ప్రత్యర్ధిన్దేవస్య దేవస్య మహ్నా ।
శ్రియా త్వగ్నిమతిథిఞ్జనానామ్ । ఆనో విశ్వాభిరూతిభిస్సజోషాః ।
బ్రహ్మ జుషాణో హర్యశ్వ యాహి । వరీవృజత్స్థవిరేభిస్సుశిప్ర । అస్మే
దధద్వృషణగ్ం శుష్మమిన్ద్ర । ఇన్ద్రస్సువర్షా జనయన్నహాని । జిగా-
యోశిగ్భిః పృతనా అభి శ్రీః ॥ ౨౬ ॥ ప్రారోచయన్మనవే కేతుమ-
హ్నామ్ । అవిన్దజ్జ్యోతిర్బృహతే రణాయ । అశ్వినావవసే నిహ్వ-
యే వామ్ । ఆనూనం యాతగ్ం సుకృతాయ విప్రా । ప్రాతర్యుక్తే-
న సువృతా రథేన । ఉపాగచ్ఛతమవసాగతన్నః । అవివిష్ణీష్వశ్వి

నాన ఆసు । ప్రజావద్రేతో అహ్రాయణన్నో అస్తు । ఆవాన్తోకే తన-
యే తూతుజానాః । సురత్నాసో దేవవీతిఙ్గమేమ ॥ ౨౭ ॥ త్వగ్ం
సోమ క్రతుభిస్సుక్రతుర్భూః । త్వన్దక్షైస్సుదక్షో విశ్వవేదాః ।
త్వం వృషా వృషత్వేభిర్మహిత్వా । ద్యుమ్నేభిర్ద్యుమ్న్యభవో నృచ-
క్షాః । అషాఢం యుత్సు పృతనాసు పప్రిమ్ । సువర్షామప్స్వాం వృ-
జనస్య గోపామ్ । భరేషుజాగ్ం సుక్షితిగ్ం సుశ్రవసమ్ । జయన్త-
న్త్వామను మదేమ సోమ । భవా మిత్రో న శేవ్యో ఘృతాసుతిః । విభూ-
తద్యుమ్న ఏవయా ఉ సప్రథాః ॥ ౨౮ ॥ అధా తే విష్ణో విదుషా చిదృ-
ధ్యః । స్తోమో యజ్ఞస్య రాధ్యో హవిష్మతః । యః పూర్వ్యాయ వేధసే
నవీయసే । సుమజ్జానయే విష్ణవే దదాశతి । యో జాతమస్య మహ-
తో మహి బ్రవాత్ । సేదు శ్రవోభిర్యుజ్యఞ్చిదభ్యసత్ । తము స్తోతా-
రః పూర్వ్యం యథా విద ఋతస్య । గర్భగ్ం హవిషా పిపర్తన ।
ఆఽస్య జానన్తో నామ చిద్వివక్తన । బృహత్తే విష్ణో సుమతిం భజామహే
॥ ౨౯ ॥ ఇమా ధానా ఘృతస్నువః । హరీ ఇహోపవక్షతః । ఇన్ద్రగ్ం
సుఖతమే రథే । ఏష బ్రహ్మా ప్ర తే మహే । విదథే శగ్ంసిషగ్ం హరీ ।
య ఋత్వియః ప్ర తే వన్వే । వనుషో హర్యతం మదమ్ । ఇన్ద్రో నా-
మ ఘృతన్న యః । హరిభిశ్చారు సేచతే । శ్రుతో గణ ఆ త్వా విశ-
న్తు ॥ ౩౦ ॥ హరివర్పసఙ్గిరః । ఆచర్షణిప్రా వృషభో జనా-
నామ్ । రాజా కృష్టీనాం పురుహూత ఇన్ద్రః । స్తుతశ్శ్రవస్యన్నవ-
సోపమద్రిక్ । యుక్త్వా హరీ వృషణా యాహ్యర్వాఙ్ । ప్రయద్భిన్ద్రవః

ప్రసవయ్యుదాయన్ | ఆపస్సముద్రగ్ం రథ్యేవ జగ్ముః | అతశ్చిదిన్ద్రస్సదసో వరీయాన్ | యదీగ్ం సోమః పృణతి దుగ్ధో అగ్ంశుః | హ్వయామసి త్వేన్ద్ర యాహ్యర్వాఙ్ ॥ ౩౧ ॥ అరన్తే సోమస్తనువే భవాతి | శతక్రతో మాదయస్వా సుతేషు | ప్రాస్మాగ్ం అవ పృతనాసు ప్రయుత్సు | ఇన్ద్రాయ సోమాః ప్రదివో విదానాః | ఋభుర్యేభిర్వృషపర్వా విహాయాః | ప్రయమ్యమానాన్ప్రతిషూగృభాయ | ఇన్ద్ర పిబ వృషధూతస్య వృష్ణః | అహేడమాన ఉపయాహి యజ్ఞమ్ | తుభ్యం పవన్త ఇన్దవస్సుతాసః | గావో న వజ్రిన్థ్స్వమోకో అచ్ఛ ॥ ౩౨ ॥ ఇన్ద్రాగహి ప్రథమో యజ్ఞియానామ్ | యా తే కాకుత్సుకృతా యా వరిష్ఠా | యయా శశ్వత్పిబసి మధ్వ ఊర్మిమ్ | తయా పాహి ప్రతే అధ్వర్యురస్థాత్ | సన్తే వజ్రో వర్తతామిన్ద్ర గవ్యుః | ప్రాతర్యుజా విబోధయ | అశ్వినావేహ గచ్ఛతమ్ | అస్య సోమస్య పీతయే | ప్రాతర్యావాణా ప్రథమా యజధ్వమ్ | పురా గృధ్రాదరరుషః పిబాథః | ప్రాతర్హి యజ్ఞమశ్వినా దధాతే | ప్రశగ్ంసన్తి కవయః పూర్వభాజః | ప్రాతర్యజధ్వమశ్వినా హినోత | న సాయమస్తి దేవయా అజుష్టమ్ | ఉతాన్యో అస్మద్యజతే విచాయః | పూర్వః పూర్వో యజమానో వనీయాన్ ॥ ౩౩ ॥ చాత్వజిద్యో గచ్ఛతన్నో దాశ్వాన్మాభి శ్రీగ్గమేమ సప్రథా భజామహే విశన్తు యాహ్యర్వాజచ్ఛ పిబాథష్షట్చ ॥ ౩ ॥

వృక్షజ్ఞాతాఽస్యోషధే । రామే కృష్ణే అసిక్ని చ । ఇదగ్ం రజని రజయ । కిలాసం పలితఞ్చ యత్ । కిలాసఞ్చ పలితఞ్చ । నిరితో నాశయా పృషత్ । ఆ న స్వో అస్తుత్వావర్ణః । పరా శ్వేతాని పాతయ । అసి త న్త్వి నిలయనమ్ । ఆస్థానమసిత న్త్వవ ॥ ౩౮ ॥ అసిక్నియస్యోషధే । నిరితో నాశయా పృషత్ । అస్థిజస్య కిలాపస్య । తనూజస్య చ యత్త్వచి । కృత్యయా కృతస్య బ్రహ్మణా । లక్ష్మ శ్వేతమనీనశమ్ । సరూపా నామ తే మాతా । సరూపో నామ తే పితా । సరూపాఽస్యోషధే సా । సరూపమిదఙ్కృధి ॥ ౩౯ ॥ శునగ్ం హువేమ మఘవానమిన్ద్రమ్ । అస్మిన్భరే నృతమం వాజసాతౌ । శృణ్వన్తముగ్రమూతయే సమత్సు । ఘ్నన్తం వృత్రాణి సఞ్జితన్ధనానామ్ । ధూనుథ ద్యాం పర్వతాన్దాశుషే వసు । ని వో వనా జిహతే యామనో భియా । కోపయథ పృథివీం పృశ్ఞిమాతరః । యుధే యదుగ్రాః పృషతీరయుగ్ధ్వమ్ । ప్రవేపయన్తి పర్వతాన్ । వివిఞ్చన్తి వనస్పతీన్ ॥ ౩౬ ॥ ప్రోవారత మరుతో దుర్మదా ఇవ । దేవాసస్సర్వయా విశా । పురుత్రా హి సదృఙ్ఙసి । విశో విశ్వా అను ప్రభు । సమత్సు త్వా హవామహే । సమత్స్వగ్నిమవసే । వాజయన్తో హవామహే । వాజేషు చిత్రరాధసమ్ । సఙ్గచ్ఛధ్వగ్ం సంవదధ్వమ్ । సంవో మనాగ్ంసి జానతామ్ ॥ ౩౭ ॥ దేవా భాగంయథా పూర్వే । సఞ్జానానా ఉపాసత । సమానో మన్త్రస్సమితిస్సమానీ । సమానం మనస్సహ చిత్తమేషామ్-

మ్ । సమానజ్యేతో అభిసగ్ం రభధ్వమ్ । సంజ్ఞానేన వో హవిషా
యజామః । సమానీవ ఆకూతిః । సమానా హృదయాని వః । స-
మానమస్తు వో మనః । యథా వస్సుసహా సతి ॥ ౩౮ ॥ సంజ్ఞానన్న
స్వైః । సంజ్ఞానమరణైః । సంజ్ఞానమశ్వినా యువమ్ । ఇహాస్మా-
సు నియచ్ఛతమ్ । సంజ్ఞానం మే బృహస్పతిః । సంజ్ఞానగ్ం సవితా
కరత్ । సంజ్ఞానమశ్వినా యువమ్ । ఇహ మహ్యన్ని యచ్ఛతమ్ ।
ఉపచ్ఛాయామివ ఘృణేః । అగన్మ శర్మ తే వయమ్ ॥౩౯॥ అగ్నే హి-
రణ్యసన్దృశః । అదబ్ధేభిస్సవితః పాయుభిష్ట్వమ్ । శివేభిరద్యపరిపా-
హి నో గయమ్ । హిరణ్యజిహ్వస్సువితాయ నవ్యసే । రక్షా మాకి-
ర్నో అఘశగ్ంస ఈశత । మదేమదే హి నో దదుః । యూథా గవా-
మృజుక్రతుః । సఙ్గృభాయ పురూశతా । ఉభయా హస్త్యా వసు ।
శిశీహి రాయ ఆభర ॥౪౦॥ శిప్రిన్వాజానాం పతే । శచీవస్తవ దగ్గ్ం-
సనా । ఆ తూ న ఇన్ద్ర భాజయ । గోష్వశ్వేషు శుభ్రిషు । సహస్రే-
షు తువీమఘ । యద్దేవా దేవహేడనమ్ । దేవాసశ్చకృమా వయమ్ ।
ఆదిత్యాస్తస్మాన్మా యూయమ్ । ఋతస్యర్తేన ముఞ్చత । ఋతస్యర్తే-
నాదిత్యాః ॥౪౧॥ యజత్రా ముఞ్చతేహ మా । యజ్ఞైర్వో యజ్ఞవా-
హసః । ఆశిక్షన్తో న శేకిమ । మేదస్వతా యజమానాః । స్రుచాఽఽ-
జ్యేన జుహ్వతః । అకామా వో విశ్వేదేవాః । శిక్షన్తో నోప శేకిమ । యద్ది
దివా యది నక్తమ్ । ఏన ఏనస్యాకరత్ । భూతం మా తస్మాద్భ-
వ్యఞ్చ ॥ ౪౨ ॥ ద్రుపదాదివ ముఞ్చతు । ద్రుపదాదివేన్నముచానా-

నః । స్విన్నస్స్నాత్వీ మలాదివ । పూతం పవిత్రేణేవాజ్యమ్ । వి-
శ్వే ముఞ్చన్తు మైనసః । ఉద్వయ న్తమసస్పరి । పశ్యన్తో జ్యోతిరుత్త-
రమ్ । దేవన్దేవత్రా సూర్యమ్ । అగన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్ ॥ ౪౩ ॥
తవ కృధి వనస్పతిఞ్జానత్తామసతి వయం భరాదిత్యాశ్చ నవ చ ॥౪॥

వృషాసా అగ్ంశుః పవతే హవిష్మాన్థ్సోమః । ఇన్ద్రస్య
భాగ ఋతయుశ్శతాయుః । స మా వృషాణవృషభఙ్కృణోతు ।
ప్రియవిశాగ్ం సర్వవీరగ్ం సువీరమ్ । కస్య వృషా సుతే సచా । ని-
యుత్వాన్వృషభో రణత్ । వృత్రహా సోమపీతయే । యస్తే శృఙ్గవృ-
షో నపాత్ । ప్రణపాత్కుణ్డపాయ్యః । న్యస్మిన్దధ్ర ఆ మనః ॥ ౪౪ ॥
తగ్ం సధ్రీచీరూతయో వృష్ణియాని । పౌగ్ంస్యాని నియుతస్సశ్చురి-
న్ద్రమ్ । సముద్రన్న సిన్ధవ ఉక్థశుష్మాః । ఉరువ్యచసఙ్గిర ఆవిశ-
న్తి । ఇన్ద్రాయ గిరో అనిశితసర్గాః । అపః ప్రైరయన్థ్సగరస్య
బుధ్నాత్ । యో అక్షేణేవ చక్రియా శచీభిః । విష్వక్తస్తమ్భ పృథి-
వీముత ద్యామ్ । అక్షోదయచ్ఛవసా క్షామబుధ్నమ్ । వార్ణవాత-
స్తవిషీభిరిన్ద్రః ॥ ౪౫ ॥ దృఢాన్యౌభ్నాదుశమాన ఓజః । అ-
వాభినత్కకుభః పర్వతానామ్ । ఆ నో అగ్నే సుకేతునా । రయిం-
విశ్వాయుపోషసమ్ । మార్డీకన్ధేహి జీవసే । త్వగ్ం సోమ మ-
హే భగమ్ । త్వం యూన ఋతాయతే । దక్షన్దధాసి జీవసే । రథ-
యుఞ్జతే మరుతశ్శుభే సుగమ్ । సూరో న మిత్రావరుణా గవిష్టి-
షు ॥ ౪౬ ॥ రజాగ్ంసి చిత్రా విచరన్తి తన్యవః । దివస్సమ్రాజా-

ర్జా పయసా న ఉక్షితమ్ । వాచగ్ం సుమిత్రావరుణావిరావతీమ్ । పర్జన్యశ్చిత్రాం వదతి త్విషీమతీమ్ । అభ్రా వసత మరుతస్సుమాయయా । ద్యాం వర్షయత మరుతామరేపసమ్ । అయుక్త సప్త శున్ధ్యువః । సూరో రథస్య నప్త్రియః । తాభిర్యాతి స్వయుక్తిభిః । వహిష్ఠేభిర్విహరన్ యాసి తన్తుమ్ ॥ ౨౮ ॥ అవ వ్యయన్నసితన్దేవ వస్వః । దవిధ్వతో రశ్మయస్సూర్యస్య । చర్మేవావాధుస్తమో అప్స్వన్తః । పర్జన్యాయ ప్రగాయత । దివస్పుత్రాయ మీఢుషే । స నో యవసమిచ్ఛతు । అచ్ఛావద తవసం గీర్భిరాభిః । స్తుహి పర్జన్యన్నమసాఽఽవివాస । కనిక్రదద్వృషభో జీరదానుః । రేతో దధాత్వోషధీషు గర్భమ్ ॥ ౨౯ ॥ యో గర్భమోషధీనామ్ । గవాఙ్కృణోత్యర్వతామ్ । పర్జన్యః పురుషీణామ్ । తస్మా ఇదాస్యే హవిః । జుహోతా మధుమత్తమమ్ । ఇడాన్నస్సంయతఙ్కరత్ । త్రిర్యదగ్నే శరదస్త్వామిత్ । శుచిం ఘృతేన శుచయస్సపర్యాన్ । నామాని చిద్దధిరే యజ్ఞియాని । అసూదయన్త తనువస్సుజాతాః ॥ ౩౦ ॥ ఇన్ద్రశ్చ నశ్శునాసీరౌ । ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతమ్ । గర్భన్దధాతగ్ం స్వస్తయే । యయోరిదం విశ్వం భువనమావివేశ । యయోరానన్దో నిహితో మహశ్చ । శునాసీరావృతుభిస్సంవిదానా । ఇన్ద్రవన్తా హవిరిదఞ్జుషేథామ్ । ఆ ఘా యే అగ్నిమిన్ధతే । స్తృణన్తి బర్హిరానుషక్ । యేషామిన్ద్రో యువా సఖా । అగ్న ఇన్ద్రశ్చ మేదినా । హథో వృత్రాణ్యప్రతి । యువగ్ం హి

వృత్రహన్తమా । యాభ్యాగ్ం సువరజయన్నగ్ర ఏవ । యావాత-
స్థతుర్భువనస్య మధ్యే । ప్రచర్షణీ వృషణా వజ్రబాహూ । అగ్నీ
ఇన్ద్రావృత్రహణా హువే వామ్ ॥ ౧౦ ॥ మన ఇన్ద్రో గవిష్టిషు
తన్మజర్భర్గ్ం సుజాతాస్సఖా సప్త చ ॥ ౧ ॥

ఉత నః ప్రియాప్రియాసు । సప్తస్వసా సుజుష్టా । సరస్వతీ స్తో-
మ్యాఽభూత్ । ఇమా జుహ్వానా యుష్మదా నమోభిః । ప్రతి స్తోమగ్ం
సరస్వతి జుషస్వ । తవ శర్మన్ప్రియతమే దధానాః । ఉపస్థే-
యామ శరణన్న వృక్షమ్ । త్రీణి పదా విచక్రమే । విష్ణుర్గోపా అ-
దాభ్యః । తతో ధర్మాణి ధారయన్ ॥ ౧౧ ॥ తదస్య ప్రి-
యమపి పాథో అశ్యామ్ । నరో యత్ర దేవయవో మదన్తి । ఉరు-
క్రమస్య స హి బన్ధురిత్థా । విష్ణోః పదే పరమే మధ్వ ఉత్సః । క్ర-
త్వాదా అస్తు శ్రేష్ఠః । అద్య త్వా వన్వన్థ్సురేక్ణాః । మర్త
ఆనాశసువృక్తిమ్ । ఇమా బ్రహ్మ బ్రహ్మవాహ । ప్రియా త
ఆ బర్హిస్సీద । వీహి శూర పురోడాశమ్ ॥ ౧౨ ॥ ఉప న-
స్సూనవో గిరః । శృణ్వన్త్వమృతస్య యే । సుమృడీకా భవ-
న్తు నః । అద్యా నో దేవ సవితః । ప్రజావథ్సావీస్సౌభగమ్ । ప-
రా దుష్వప్నియగ్ం సువ । విశ్వాని దేవ సవితః । దురితాని పరాసువ ।
యద్భద్రన్తన్న ఆ సువ । శుచిమర్కైర్బృహస్పతిమ్ ॥ ౧౩ ॥
అధ్వరేషు నమస్యత । అనామ్యోజ ఆచకే । యా ధారయన్త దే-
వా సుదక్షా దక్షపితారా । అసుర్యాయ ప్రమహసా । స ఇత్ క్షేతి సుధి-

త్రి ఓకసి స్వే । తస్మా ఇడా పిన్వతే విశ్వదానీ । తస్మై విశస్స్వయ-
మేవానమన్తి । యస్మిన్బ్రహ్మ రాజని పూర్వ ఏతి । వకూతిమిం-
ద్రీ సచ్యుతిమ్ । సచ్యుతిఙ్ఘనచ్యుతిమ్ ॥ ౫౪ ॥ క్రత్వాత్రా-భొన్న
ఆ భర । ప్రియఘ్స్యన్నివ స్పక్తౌ । వి న ఇన్ద్రి మృధో జహి । కనీ-
ఖునదివ స్రాపయన్ । అభి నస్సుష్టుతిన్నయ । ప్రజాపతి స్త్రిన్రియా-
యశః । ముష్కయోరదధాత్సపమ్ । కామస్య తృప్తిమానన్దమ్ ।
తస్యాగ్నే భాజయేహ మా । మోదః ప్రమోద ఆనన్దః ॥౫౫॥ ముష్-
కయోర్నిహితస్సపః । సృత్వేవ కామస్య తృప్యాణి । దక్షిణా-
నాం ప్రతిగ్రహే । మనసశ్చిత్తమాకూతిమ్ । వాచస్సత్యమశీమహి ।
పశూనాగ్ం రూపమన్నస్య । యశశ్శ్రీశ్శ్రయతాం మయి । యథాఽ-
హమస్యా అతృపగ్గ్ం స్త్రియై పుమాన్ । యథా స్త్రీ తృప్యతి పుగ్ంసి
ప్రియే ప్రియా । ఏవం భగస్య తృప్యాసి ॥ ౫౬ ॥ యజ్ఞస్య కా-
మ్యః ప్రియః । దదామీత్యగ్నిర్వదతి । తథేతి వాయురాహ తత్ ।
హన్తేతి సత్యఞ్చన్ద్రమాః । ఆదిత్యస్సత్యమోమితి । ఆపస్తథ్సత్యా-
మా భరన్ । యశో యజ్ఞస్య దక్షిణామ్ । అసౌ మే కామస్స-
మృధ్యతామ్ । న హి స్పశమవిదన్నన్యమస్మాత్ । వైశ్వానరా-
త్పుర ఏతారమగ్నేః ॥ ౫౭ ॥ అథేమమన్ధన్నమృతమమూరాః ।
వైశ్వానరఙ్క్షైత్రజిత్యాయ దేవాః । యేషామిమే పూర్వే అర్మాస
ఆసన్ । అయూపాస్సద్మ విభృతా పురూణి । వైశ్వానర త్వయా
తే నుత్తాః । పృథివీమన్యామభితస్థుర్జనాసః । పృథివీం ప్రూతరం

మహీమ్ । అన్తరిక్షముప బ్రువే । బృహతీమూతయే దివమ్ । విశ్వం
బిభర్తి పృథివీ ॥ ౫౮ ॥ అన్తరిక్షం వి పప్రథే । దుహే జ్యోతిర్బృహ-
తీ పయః । న తా నశన్తి న దభాతి తస్కరః । నైతా అమిత్రో వ్యథిరా-
దధర్షతి । దేవాగ్ంశ్చ యాభిర్యజతే దదాతి చ । జ్యోగిత్తాభిస్స-
చతే గోపతిస్సహ । న తా అర్వా రేణుకకాటో అశ్నుతే । న సగ్ం-
స్కృతత్రముప యన్తి తా అభి । ఉరుగాయమభయన్తస్య తా అ-
ను । గావో మర్త్యస్య వి చరన్తి యజ్వనః ॥ ౫౯ ॥ రాత్రీ
వ్యఖ్యదాయతీ । పురుత్రా దేవ్యక్షభిః । విశ్వా అధి శ్రియోఽధిత ।
ఉప తే గా ఇవాకరమ్ । వృణీష్వ దుహితర్దివః । రాత్రి స్తోమం
న జిగ్యుషే । దేవీం వాచమజనయన్త దేవాః । తాం విశ్వరూపాః పశ-
వో వదన్తి । సా నో మన్ద్రేషమూర్జం దుహానా । ధేనుర్వాగ
స్మానుప సుష్టుతైతు ॥ ౬౦ ॥ యద్వాగ్వదన్త్యవిచేతనాని । రా-
ష్ట్రీ దేవానాన్నిషసాద మన్ద్రా । చతస్ర ఊర్జం దుదుహే ప-
యాగ్ంసి । క్వ స్విదస్యాః పరమఞ్జగామ । గౌరీ మిమాయ సలి-
లాని తక్షతీ । ఏకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ । అష్టాపదీ నవపదీ బభూవు-
షీ । సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ । తస్యాగ్ం సముద్రా అ-
ధి వి క్షరన్తి । తేన జీవన్తి ప్రదిశశ్చతస్రః ॥ ౬౧ ॥ తతః క్ష-
రత్యక్షరమ్ । తద్విశ్వముప జీవతి । ఇన్ద్రాగ్నీ సూరా జనయన్విశ్వ-
శమ్భువా । మరుత్వాగ్ం అస్తు గణవాన్థ్సజాతవాన్ । అస్య స్ను-
షా శ్వశురస్య ప్రశిష్టిమ్ । సపత్నా వాచం మనసా ఉపాసతామ్ ।

ఇన్ద్రి సూనరో అతరద్రజాగ్ంసి । స్నుషా సపత్నా శ్వశురోఽయ-
మస్తు । అయగ్ం శత్రూఞ్జయతు జర్హృషాణః । అయం వాజఞ్జ-
యతు వాజసాతౌ । అగ్నిః క్షత్రభృదనిభృష్టమోజః । సహస్రి-
యో దీప్యతామప్రయుచ్ఛన్ । విభ్రాజమానస్సమిధాన ఉగ్రః ।
ఆఽన్తరిక్షమరుహాదగన్ద్యామ్ ॥ ౬౨ ॥ ధారయన్పురోడాశం బృహ-
స్పతిర్జఘనచ్యుతిమాన్నన్దో భగస్య తృప్యాణ్యగ్నేః పృథివీ యజ్వన
న్తు ప్రదిశశ్చతస్రో వాజసాతౌ చత్వారి చ ॥ ౬ ॥

వృషాఽస్యగ్ంశుర్వృషభాయ గృహ్యసే । వృషాఽయముగ-
గ్రో నృచక్షసే । దివ్యః కర్మణ్యో హితో బృహన్నామ । వృష-
భస్య యా కకుత్ । విషూవాన్ విష్ణో భవతు । అయం యో మామకో
వృషా । అథో ఇన్ద్ర ఇవ దేవేభ్యః । వి బ్రవీతు జనేభ్యః । ఆయు-
ష్మన్తం వర్చస్వన్తమ్ । అథో అధిపతిం విశామ్ ॥ ౬౩ ॥ అస్యాః పృథి-
వ్యా అధ్యక్షమ్ । ఇమమిన్ద్ర వృషభఙ్కృణు । యస్సుశృఙ్గస్సువృష-
భః । కల్యాణో ద్రోణ ఆహితః । కార్షీవల ప్రగాణేన । వృషభేణ
యజామహే । వృషభేణ యజమానాః । అక్రూరేణేవ సర్పిషా ।
మృధశ్చ సర్వా ఇన్ద్రేణ । పృతనాశ్చ జయామసి ॥ ౬౪ । యస్యా-
యమృషభో హవిః । ఇన్ద్రాయ పరిణీయతే । జయాతి శత్రుమాయ-
న్తమ్ । అథో హన్తి పృతన్యతః । నృణామహ ప్రణీరసత్ । అగ్ర
ఉద్భిన్దతామసత్ । ఇన్ద్ర శుష్మం తనువామేరయస్వ । నీచా విశ్వా
అభి తిష్ఠాభిమాతీః । నిశృణీహ్యాబాధయో నో అస్తి । ఉరున్నో

లోకఙ్కృణుహి జీరదానో ॥ ౬౧ ॥ ప్రేహ్యభి ప్రేహి ప్ర భరా
సహస్వ । మా వి వేనో వి శృణుష్వా జనేషు । ఉదీడితో వృషభ తిష్ఠ
శుష్మైః । ఇన్ద్ర శత్రూన్పురో అస్మాకయుధ్య । అగ్నే జేతా త్వఞ్జయ ।
శత్రూన్థ్సహస ఓజసా । వి శత్రూన్వి మృధో నుద । ఏతన్తే స్తోమన్తు-
విజాత విప్రః । రథన్న ధీరస్స్వపా అతక్షమ్ । యదీదగ్నే ప్రతి త్వ-
న్దేవ హర్యాః ॥ ౬౨ ॥ సువర్వతీరప ఏనా జయేమ । యో ఘృ-
తేనాభి మానితః । ఇన్ద్ర జైత్రాయ జజ్ఞిషే । స నస్సఙ్కాసు పా-
రయ । పృతనాసాహ్యేషు చ । ఇన్ద్రో జిగాయ పృథివీమ్ । అన్త-
రిక్షగ్ం సువర్మహాత్ । వృత్రహా పురుచేతనః । ఇన్ద్రో జిగాయ
సహసా సహాగ్ంసి । ఇన్ద్రో జిగాయ పృతనాని విశ్వా ॥ ౬౩ ॥
ఇన్ద్రో జాతో వి పురో రురోజ । స నః పరస్పా వరివః కృణోతు । అ-
యజ్ఞకృత్సురగృభీతః । విశ్వజిదుద్భిదిత్సోమః । ఋషిర్విప్రః
కావ్యేన । వాయురగ్రేగా యజ్ఞప్రీః । సాకఙ్గన్మనసా యజ్ఞమ్ ।
శివో నియుద్భిశ్శివాభిః । వాయో శుక్రో అయామి తే । మధ్వో అ-
గ్రన్దివిష్టిషు ॥ ౬౪ ॥ ఆయాహి సోమ పీతయే । స్పార్హో
దేవ నియుత్వతా । ఇమమిన్ద్ర వర్ధయ క్షత్రియాణామ్ । అయం వి-
శాం విశ్పతిరస్తు రాజా । అస్మా ఇన్ద్ర మహి వర్చాగ్ంసి ధేహి । అ-
వర్చసఙ్కృణుహి శత్రుమస్య । ఇమమా భజ గ్రామే అశ్వేషు
గోషు । నిరముం భజ యోఽమిత్రో అస్య । వర్ష్మన్క్షత్రస్య కకుభి
శ్రయస్వ । తతో న ఉగ్రో వి భజా వసూని ॥ ౬౫ ॥ అస్మై ద్యా-

వాపృథివీ భూరి వామమ్ । సన్దుహాథాఙ్ఘర్మదుఘేవ ధేనుః ।
అయగ్ం రాజా ప్రియ ఇన్ద్రస్య భూయాత్ । ప్రియో గవామో-
షధీనాముతాపామ్ । యునజ్మి త ఉత్తరావన్తమిన్ద్రమ్ । యేన జ-
యాసి న పరా జయాసై । స త్వాఽకరేకవృషభగ్ం స్వానామ్ । అథో
రాజన్నుత్తమం మానవానామ్ । ఉత్తరస్త్వమధరే తే సపత్నాః ।
ఏకవృషా ఇన్ద్రసఖా జిగీవాన్ ॥ ౨౦ ॥ విశ్వా ఆశాః పృతనాస్సం-
జయఞ్జయన్ । అభి తిష్ఠ శత్రూయతస్సహస్వ । తుభ్యం భరన్తి
క్షితయో యవిష్ఠ । బలిమగ్నే అన్తిత ఓత దూరాత్ । ఆ భన్దిష్ఠస్య
సుమతిఞ్చికిద్ధి । బృహత్తే అగ్నే మహి శర్మ భద్రమ్ । యో దేహ్యో
అనమయద్వధస్నైః । యో అర్యపత్నీరుషసశ్చకార । స నిరుధ్యా
నహుషో యహ్వో అగ్నిః । విశశ్చక్రే బలిహృతస్సహోభిః ॥ ౨౧ ॥
ప్ర సద్యో అగ్నే అత్యేష్యన్యాన్ । ఆవిర్యస్మై చారుతరో బభూథ ।
ఈడేన్యో వపుష్యో విభావా । ప్రియో విశామతిథిర్మానుషీ-
ణామ్ । బ్రహ్మజ్యేష్ఠా వీర్యా సంభృతాని । బ్రహ్మాగ్రే జ్యేష్ఠన్దివ-
మా తతాన । ఋతస్య బ్రహ్మ ప్రథమోత జజ్ఞే । తేనార్హతి
బ్రహ్మణా స్పర్ధితుఙ్కః । బ్రహ్మ స్రుచో ఘృతవతీః । బ్రహ్మణా
స్వరవో మితాః ॥ ౨౨ ॥ బ్రహ్మ యజ్ఞస్య తన్తవః । ఋత్విజో యే
హవిష్కృతః । శృఙ్గాణీవేచ్ఛృఙ్గిణాగ్ం సన్దదృశ్రిరే । చషాల-
వన్తస్స్వరవః పృథివ్యామ్ । తే దేవాసస్స్వరవస్తస్థివాగ్ంసః ।
నమస్సఖిభ్యస్సన్నాన్మాఽవగాత । అభిభూర్వగ్నిరతరద్రజాగ్ంసి । స్పృ-

ధో విహత్య పృతనా అభి శ్రీః । జుషాణో మ ఆహుతిం మామ-
హిష్ఠ । హత్వాసపత్నాన్ వరివస్కరన్నః । ఈశానస్త్వా భువనా-
నామభి శ్రియమ్ । స్తౌమ్యగ్న ఉరుకృతగ్ం సువీరమ్ । హవిర్జు-
షాణస్సపత్నాగ్ం అభిభూరసి । జహి శత్రూగ్ం రప మృధో నుదస్వ
॥ ౨౩ ॥ విశ్వాజయామసి జీరదానో హర్యా విశ్వా దివిష్టిషు వసూని
జిగీవాన్థ్సహోభిర్మితా నక్షత్రాణి చ ॥ ౨ ॥

స ప్రత్నవన్నవీయసా । అగ్నే ద్యుమ్నేన సంయతా । బృహ-
త్తతన్థ భానునా । నవన్ను స్తోమమగ్నయే । దివశ్శ్యేనాయ జీజనమ్ ।
వసోః కువిద్వనాతి నః । స్వారుహా యస్య శ్రియో దృశే । రయిర్వీ-
రవతో యథా । అగ్రే యజ్ఞస్య చేతతః । అదాభ్యః పురఏతా ॥౨౪॥
అగ్నిర్విశాం మానుషీణామ్ । తూర్ణీ రథస్సదానవః । నవగ్ం సో-
మాయ వాజినే । ఆజ్యం పయసోఽజని । జుష్టగ్ం శుచితమం వసు-
నవగ్ం సోమ జుషస్వ నః । పీయూషస్యేహ తృప్ణుహి । యస్తే భాగ ఋ-
తా వయమ్ । నవస్య సోమ తే వయమ్ । ఆ సుమతిం వృణీమహే ॥౨౫॥
స నో రాస్వ సహస్రిణః । నవగ్ం హవిర్జుషస్వ నః । ఋతుభిస్సో-
మ భూతమమ్ । తదఙ్గ ప్రతిహర్య నః । రాజన్థ్సోమ స్వస్తయే ।
నవగ్గ్ం స్తోమన్నవగ్ం హవిః । ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాన్నివేదయ । తజ్జు-
షేతాగ్ం సచేతసా । శుచిన్ను స్తోమన్నవజాతమద్య । ఇన్ద్రా-
గ్నీ వృత్రహణా జుషేథామ్ ॥ ౨౬ ॥ ఉభా హి వాగ్ం సుహవా
జోహవీమి । తా వాజగ్ం సద్య ఉశతే ధేష్ఠా । అగ్నిరిన్ద్రో నవస్య

నః । అస్య హవ్యస్య తృప్యతామ్ । ఇహ దేవాః సహస్రిణః । యజ్ఞ-
న్న ఆ హి గచ్ఛతామ్। వసుమన్తగ్ం సువర్విదమ్।అస్య హవ్యస్య తృ-
ప్యతామ్ । అగ్నిరిద్ధో నవస్య నః । విశ్వాన్దేవాగ్ం సపర్య-
త ॥ ౭౭ ॥ హవిష్టోఽస్య నవస్య నః । సువర్విదో హి జజ్ఞిరే । ఏదం
బర్హిస్సుష్టరీమా నవేన । అయం యజ్ఞో యజమానస్య భాగః ।
అయం బభూవ భువనస్య గర్భః । విశ్వే దేవా ఇదమద్యాగమిష్ఠాః ।
ఇమే ను ద్యావాపృథివీ సమీచీ । తన్వానే యజ్ఞం పురుపేశసన్ధియా ।
ఆఽస్మై పృణీతాం భువనాని విశ్వా । ప్రజాం పుష్టిమమృతన్నవే-
న ॥ ౭౮ ॥ ఇమే ధేనూ అమృతం దుహాతే । పయస్వత్యు-
త్తరామేతు పుష్టిః । ఇమం యజ్ఞం యజమానౌ నవేన । సమీచీ ద్యావా-
పృథివీ ఘృతాచీ । యవిష్ఠో హవ్యవాహనః । చిత్రభానుర్ఘృతా-
సుతిః । నవజాతో వి రోచసే । అగ్నే తత్తే మహిత్వనమ్ । త్వమ-
గ్నే దేవతాభ్యః । భాగే దేవ న మీయసే ॥ ౭౯ ॥ స ఏనా విద్వాన్
యక్ష్యసి । నవగ్ం స్తోమం జుషస్వ నః । అగ్నిః ప్రథమః ప్రాశ్నా-
తు । స హి వేద యథా హవిః । శివా అస్మభ్యమోషధీః । కృణోతు
విశ్వచర్షణిః । భద్రాన్నశ్శ్రేయస్సమనైష్ట దేవాః । త్వయాఽ-
వసేన సమశీమహి త్వా । స నో మయోభూః పితో ఆ విశస్వ । శ-
న్తోకాయ తనువే స్యోనః । ఏతము త్యం మధునా సంయుతం య-
వమ్ । సరస్వత్యా అధి మనావచర్కృషుః । ఇన్ద్ర ఆసీత్సీరపతిశ్శ-
తక్రతుః । కీనాశా ఆసన్మరుతస్సుదానవః ॥ ౮౦ ॥

పురుష్ఠతా వృణీమహే జుషేథా స్తర్పయతా మృతస్న వేన మీ-
యసే స్తోనశ్చత్వారి చ ॥ ౮ ॥

జుష్టశ్చక్షుర్జుష్టీనరో న క్షత్రాతా వృషాస ఉత నో వృ-
షాऽస్యగ్ంశుస్న ప్రత్నవద్దష్టా ॥ ౯ ॥

జుష్టో మన్యుర్భద్రో జుష్టీనరో హరివప్సదిరశ్విప్రీవ్వాజానా-
ముత నః ప్రియా యద్వాగ్వదన్తి విశ్వా ఆశా అశీతిః ॥ ౧౦ ॥ జుష్ట-
స్సూదానవః ॥

హరిః ఓమ్

పంచమప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ ప్రాణో రక్షతి విశ్వమేజత్ । ఇర్యో భూత్వా
బహుధా బహూని । స ఇత్సర్వ్వం వ్యానశే । యో దేవో దేవేషు
విభూరన్తః । ఆ వృదూదాత్క్షేత్రియధ్వగద్వృషా । తమిత్ప్రాణం
మనసోప శిక్షత । అగ్రం దేవానామిదమత్తు నో హవిః । మనసశ్చి-
త్తేదమ్ । భూతం భవ్యఞ్చ గుహ్యతే । తద్ధి దేవేష్వగ్రియమ్ ॥ ౧ ॥
ఆ న ఏతు పురశ్చరమ్ । సహ దేవైరిమగ్ం హవమ్ । మనశ్శ్రే-
యసి శ్రేయసి । కర్మన్ యజ్ఞపతిన్దధత్ । జుషతాం మే వాగిద-
గ్ం హవిః । విరాడ్దేవీ పురోహితా । హవ్యవాడనపాయినీ । యయా
రూపాణి బహుధా వదన్తి । పేశాగ్ంసి దేవాః పరమే జనిత్రే । సా
నో విరాడనపస్ఫురన్తీ ॥ ౨ ॥ వాగ్దేవీ జుషతామిదగ్ం హవిః । చక్షు-